

BEZPŁATNY MIESIĘCZNIK

SILESIA

TRAM NEWS

Nr 9/42, wrzesień 2014

Nakład: 10 000 egz.

ISSN 2299-2700

A może by tak tramwajem...

>>> str. 3

INWESTYCJE

Prace wkroczyły w drugi etap

>>> str. 4-5

PRZYSTANEK HISTORIA

Tutaj rodziło się miasto

>>> str. 6-7

WYDARZENIA

Wybieramy najlepszego motorniczego

>>> str. 8

Jedźmy razem

Wielkie sukcesy reprezentacji narodowej, bez względu na dyscyplinę sportu, potrafią zelektryzować nawet tych, którzy na co dzień nie specjalnie interesują się sportem. Dawno temu cieszyły nas zwycięstwa piłkarzy, których do dziś wspominamy jako „Orły Górskiego”, później – wyraźnie słabszą pozycję drużyny piłkarskiej rekompensowały nam zwycięstwa innych. Pamiętamy chociażby „Małyszomanię” i powszechne zainteresowanie skokami narciarskimi, sukcesy Roberta Kubicy, Agnieszki Radwańskiej i Jerzego Janowicza, efektowne starty Justyny Kowalczyk, Tomasza Sikory, Tomasza Majewskiego, Kamila Stocha czy drużyny szczypiornistów.

Teraz wielkie sportowe emocje stały się naszym udziałem dzięki fantastycznej postawie na parkiecie reprezentacji Polskiej siatkarki w Mistrzostwach Świata, rozgrywanych m.in. w katowickim Spodku. Po 40 latach od triumfu w siatkarskim mundialu w Meksyku kadry prowadzonej przez Huberta Wagnera, całkiem niespodziewanie biało-czerwoni pod wodzą oazy spokoju - Francuza Stephana Antigi, odnieśli triumf w świątyni polskiej siatkówki, jaką jest hala Spodka. Cieszymy się, że i Tramwaje Śląskie miały swój mały wkład w święto siatkówki w Katowicach. Przez cały mundial nie tylko liniowe tramwaje zapewniały kibicom dojazd do Spodka i powrót do domu, ale kursował również zabytkowy tramwaj na linii specjalnej, który był atrakcją zarówno dla przyjezdnych, jak i dla mieszkańców miasta.

We wrześniu tradycyjnie obchodzimy Europejski Tydzień Zrównoważonego Transportu. Z tej okazji zorganizowaliśmy kolejny Dzień Otwarty Zajezdni, tym razem w Katowicach Zawodziu. Relacja z imprezy znajduje się na stronie 3 tego wydania naszego pisma. Nie brakuje w nim także najświeższych wieści z przebiegu realizacji modernizacji infrastruktury tramwajowej. Właśnie rozpoczęliśmy drugi etap tego przedsięwzięcia. Całość prac w pełnym zakresie ma zostać zrealizowana do połowy przyszłego roku, choć wiele pozytywnych efektów widać na naszych torach już dziś.

Tadeusz Freisler
Prezes Zarządu Tramwaje Śląskie S.A.

Fot. Mateusz Włoczko

Przed nami kolejne zmiany w ruchu

Po zakończeniu Mistrzostw Świata w siatkówce, firma Skanska wznowi prace modernizacyjne w rejonie pętli Słonecznej w Katowicach. Większe zmiany szykują się jednak w katowickim Załężu i Chorzowie Batorem.

Przy pętli Słonecznej w Katowicach do wykonania został fragment toru na łuku, a prace będą prowadzone przy ruchu tramwajów po jednym torze. To już ostatni etap prac w ciągu al. Korfantego od Ronda do Słonecznej pętli. Do tej pory firma Skanska przebudowała oba tory na całym odcinku wydzielonym wzdłuż jezdni, zbudowała nowe perony przystankowe, przebudowała przejazdy torowo-drogowe na skrzyżowaniach z ulicami Katowicka/Misjonarzy Oblatów i Olimpijską, a przy samej pętli Słonecznej przebudowała jeden tor. Teraz przyszedł czas na tor drugi. Od poniedziałku 29 września tramwaje będą tu jeździć po jednym - nowym torze. Aby tak się stało konieczna jest zabudowa rozjazdu technologicznego przed pętlą Słoneczną. W związku z tym w sobotę 27 września tramwaje linii nr 13 i 16 kursować będą do pętli przy Stadionie Śląskim, a tramwaje linii nr 33 kursować będą do pl. Wolności w Katowicach. Uru-

chomiona zostanie autobusowa komunikacja zastępcza oznaczona jako T-13 i T-16.

Większe utrudnienia szykują się w Chorzowie Batorem na ul. Armii Krajowej. Tu wykonawca prac modernizacyjnych - firma NDI - będzie likwidować funkcjonujące rozjazdy technologiczne i łączyć odcinki nowych torowisk. Prace te prowadzone będą przez dwa tygodnie października i spowodują zawieszenie ruchu tramwajowego od zajezdni w Chorzowie Batorem do Świętochłowic Gazowni. Przy tej okazji na ul. Gliwickiej zabudowane zostaną nowe rozjazdy technologiczne, dzięki którym powstanie drugi odcinek jednotorowy na modernizowanym odcinku. Od 6 października planuje się wprowadzenie ruchu po jednym torze na odcinku od Zboru Betania do ul. Gałeczki. Szczegółowe informacje o wprowadzanych zmianach publikowane są na bieżąco na stronie internetowej Tramwajów Śląskich S.A. - www.tram-silesia.pl.

Fot. Daniel Janeczko

SILESIA
TRAMNEWS

Wydawca:
Agencja Mediów Lokalnych mediaL
41-500 Chorzów, ul. Katowicka 105/2, tel. 32 2413 374

Redaktor naczelny:
Waldemar Kosior

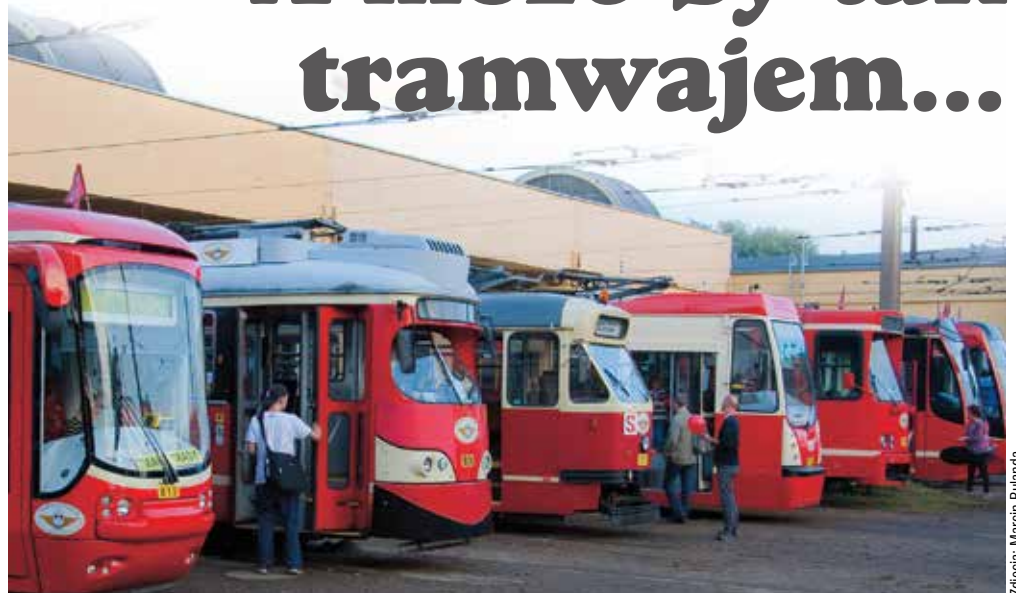
Druk:
Polskapresse Sp. z o.o.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada

Choć ulewny deszcz o poranku w sobotę 20 września zniechęcał do wyjścia z domu, to później wypogodziło się i do zajezdni tramwajowej w Katowicach Zawodziu na Dzień Otwarty ściągnęły tłumy mieszkańców miast Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej oraz gości z innych rejonów kraju i z zagranicy.

Dzień Otwarty Zajezdni w Katowicach Zawodziu zorganizowany został przez Tramwaje Śląskie S.A. w ramach Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu. Tradycyjnie już impreza rozpoczęła się od parady tramwajów. Tegoroczna była dość nietypowa, gdyż kolumna wagonów tramwajowych dwukrotnie przemierzyła ul. 1 Maja, Warszawską i 3 Maja – w drodze z pętli w Zawodziu do placu Wolności i z powrotem. Wśród atrakcji przygotowanych przez Tramwaje Śląskie S.A. znalazły się m.in.: zwiedzanie zajezdni, możliwość prowadzenia tramwaju pod okiem instruktora, pokaz akcji gaszenia płonącego wagonu, pokaz wkolejania wykolejonego wagonu, strzelnica, komputerowy symulator jazdy tramwajem czy wybijanie pamiątkowego znaczka. Na najmłodszych czekały dmuchane zjeżdżalnie, pływające kule, artyści malujący twarze i wyplatający warkoczyki oraz konkursy z nagrodami.

Zdjęcia: Marcin Bulanda

A może by tak tramwajem...

Otwierając imprezę Prezydent Katowic Piotr Uszok mówił o wielkich zmianach, jakie zachodzą w infrastrukturze tramwajowej: - To zasługa ciężkiej pracy tramwajarzy z Zarządem Spółki na czele. Dzięki temu znacznie poprawił się komfort podróży tramwajem. Prezes Tramwajów Śląskich S.A. Tadeusz Freisler dziękował za wkład władz lokalnych: - To dzięki zaangażowaniu i pozytywnym decyzjom prezydentów miast, w tym Prezydenta Uszoka, możemy realizować tak duży projekt inwestycyjny. To, że dziś jesteście Państwo z nami w tak licznej grupie pokazuje, że komunikacja tramwajowa przyciąga pasażerów.

Uroczystego otwarcia imprezy dokonali Tadeusz Freisler, Prezes Tramwajów Śląskich S.A. oraz Piotr Uszok, Prezydent Katowic.

W ramach Dnia Otwartego rozegrany został turniej piłki nożnej z udziałem sześciu drużyn. Zupenie niegościnnie okazał się zespół Rejonu nr 2

w Katowicach, który nie dał szans rywalom zdobywając Puchar Prezesa Tramwajów Śląskich S.A. W czasie Dnia Otwartego nie zabrakło atrakcji muzycznych. Na scenie wystąpiła grupa taneczna Elektryczny Tomek, Molo i Frodo oraz zagrały: Orkiestra Wojskowa z Bytomia i zespoły: Klezmer, Kuś&Wydro i Trubadurzy. Dzień Otwarty Zajezdni w Katowicach Zawodziu zakończył pokaz sztuki żonglowania ogniem w wykonaniu grupy Azis Light. Fotorelację z tegorocznego Dnia Otwartego zobaczyć można na stronie internetowej Tramwajów Śląskich S.A. - www.tram-silesia.pl.

Organizator

Patronat honorowy

Honorowy Patronat
Prezydenta Miasta Katowice

Patronat medialny

Partnerzy

Prace wkroczyły w drugi etap

Realizacja współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej pierwszego projektu Tramwajów Śląskich pn. "Modernizacja infrastruktury tramwajowej i trolejbusowej w Aglomeracji Górnośląskiej wraz z infrastrukturą towarzyszącą" wkroczyła w końcową fazę.

Projekt, który realizowany jest wspólnie z Miastem Tychy oraz Tyskimi Liniami Trolejbusowymi i obejmuje przebudowę i rozbudowę torowisk o łącznej długości ok. 48 km, zakup 30 nowoczesnych, niskopodłogowych wagonów oraz modernizację 75 wagonów typu 105N z każdym miesiącem zrealizowany jest w coraz większej części. W ostatnich dniach zakończone zostało zadanie w Zabrze, gdzie gruntownie zmodernizowane zostało torowisko na ul. Wolności od granic z Gliwicami do skrzyżowania z ul. Myśliwską.

W ostatnich tygodniach rozpoczęliśmy realizację drugiego projektu pn. "Modernizacja infrastruktury tramwajowej i trolejbusowej w Aglomeracji Górnośląskiej wraz z infrastrukturą towarzyszącą – etap II". Zakres prac w jego ramach obejmuje przebudowę i rozbudowę torowisk o łącznej długości ok. 15 km, przebudowę sieci trakcyjnej, zakup 12 dwukierunkowych częściowo niskopodłogowych wagonów tramwajowych, budowę myjni tramwajowej i modernizację układów sterowania ruchem.

Zdjęcia: Tramwaje Śląskie S.A.

Wagon Pesa Twist Step 2012N - jazda próbna przy Zamku w Będzinie

WIADOMOŚCI Z PLACU BUDOWY

Bytom:

- Zakończony montaż torowiska na ul. Jagiellońskiej oraz pod wiaduktem kolejowym na ul. Miarki.
- Przekazano wykonawcy plac budowy pod przebudowę torowiska w ul. Jagiellońskiej od ul. Moniuszki do ul. Katowickiej i w ul. Katowickiej od ul. Jagiellońskiej do pl. Sikorskiego (ETAP II).

Chorzów:

- Wykonano całość toru w ul. Armii Krajowej od ul. Zamenhoffa do ul. Jasińskiego. Trwa układanie płyt na skrzyżowaniu z ul. BoWiD – tor południowy.
- W październiku planowana jest przerwa w ruchu na ul. Armii Krajowej związana z likwidacją rozjazdów technologicznych i połączeniu ze sobą nowych fragmentów linii tramwajowej.

Katowice:

- Na al. Korfanteo przebudowano łuk przy Pętli Słonecznej po stronie wschodniej. Trwa przebudowa łuku po stronie zachodniej.
- Na ul. Obrońców Westerplatte trwa procedura odbioru wykonanych prac.
- Wykonana została nawierzchnia betonowa jezdni ul. Wiosny Ludów. Na odcinku od ul. Objazdowej do torowiska wydzielonego wykonano roboty ziemne, trwa wykonanie podbudowy.
- Na ul. Sosnowieckiej wykonany został tor wschodni. Trwa montaż szyn po stronie zachodniej.

- Na odcinku ul. Kościuszki od pl. Miarki do ul. PCK ułożono płyty betonowe, trwa montaż szyn. Od ul. PCK do ul. Szeligiewicza wykonano podbudowę betonową. Na skrzyżowaniu z ul. Szeligiewicza trwają prace ziemne.
- Na ul. Gliwickiej trwa wykonywanie podbudowy od Zboru Betania do ul. Jana Pawła II. Ułożono płyty na skrzyżowaniu z ul. Jana Pawła II. Trwa montaż torowiska od ul. Jana Pawła II do ul. Wiśniowej.
- Na ul. Wiosny Ludów zdemontowano tor od ul. Brynicy do ul. Ratuszowej, wykonano roboty ziemne od Kościoła do ul. Ratuszowej (ETAP II).

Sosnowiec:

- Zakończono układanie górnej płyty betonowej na całej ul. Sobieskiego. Trwa montaż szyn.
- Na ul. Parkowej ułożone zostały płyty.
- Na przystanku przy Centralnym Węźle Komunikacyjnym trwa układanie szyn (ETAP II).

Zabrze:

- Zakończono wszystkie prace na ul. Wolności. Trwa procedura odbioru.

Centralny Węzeł Komunikacyjny w Sosnowcu.

TABOR - MODERNIZACJA wagonów typu 105 N

Tramwaje Śląskie S.A posiadają już 71 zmodernizowanych wagonów typu 105 N, z czego 26 wagonów zmodernizowanych zostało przez Zakład Usługowo Remontowy w Chorzowie, a pozostałe przez Konsorcjum firm Modertrans Poznań i MPK Łódź.

ZAKUP 30 szt. NOWYCH TRAMWAJÓW

Do końca września firma PESA Bydgoszcz S.A. dostarczy ostatnie 2 z puli 30 nowych, niskopodłogowych wagonów typu Twist 2012 N. Tym samym dostawca zakończy realizację tego zadania.

Andrzej Bywalec

**Dyrektor ds. inwestycji Tramwajów Śląskich
Pełnomocnik Zarządu ds. realizacji Projektu**

Skrzyżowanie ul. Gliwickiej i Jana Pawła II w Katowicach.

Katowice, ul. Kościuszki.

Dojazd do pętli w Katowicach Brynowie.

Chorzów, ul. Armii Krajowej.

Rozpoczęte prace na ul. Obrońców Westerplatte w Katowicach.

Zakończony remont na ul. Wolności w Zabrzu.

Przebudowywane połączenie torowe Katowic i Sosnowca.

Zdjęcia: Tramwaje Śląskie S.A.

Wszystkie wymienione w tekście inwestycje, związane z Projektem pn. *Modernizacja infrastruktury tramwajowej i trolejbusowej w Aglomeracji Górnośląskiej wraz z infrastrukturą towarzyszącą* realizowanym przez Tramwaje Śląskie S.A., są współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko.

Tutaj rodziło się miasto

Ulica Warszawska w Katowicach stanowi część dawnego, długiego traktu komunikacyjnego w śródmieściu, biegnącego od Chorzowa aż do Mysłowic. Jej dzisiejsze oblicze w przeważającej części kształtowało się na przełomie XIX i XX wieku. Linia tramwajowa na odcinku Katowice – Mysłowice pojawiła się już w 1900 r., a dzisiejszym – zmodernizowanym szlakiem kursują stale tramwaje linii 7, 14 i 20.

Katowice, podobnie jak wiele innych śląskich miast, powstały w wyniku połączenia mniejszych wsi i osad przemysłowych, które swym rodowodem sięgają aż XIII wieku. Same Katowice jako wieś znane były już w XVI wieku, a wzmianka o niej pojawiła się w 1598 r. w protokole wizytacyjnym sporządzonym dla kościoła w Bogucicach.

Podana jest tam nazwa Villa nova Katowice, a osadę zamieszkiwało wówczas kilku zagrodników i chałupników. Natomiast dzisiejsza nazwa Katowice pojawiła się w dokumencie z 1614 r. Do czasu utworzenia miasta, które prawa miejskie otrzymało 11 września 1865 r. teren Katowic był w rękach około dwudziestu właścicieli, do których należeli m.in. Adam Dehner, Katarzyna Salamonówna, Karol Sobek, Józef Mikusz, Bernard Mleczo, Karol Fryderyk Lehmann oraz Franciszek Winckler. Warto wspomnieć, że ostatnim polskim sołtysiem Katowic był Kazimierz Skiba (1812-1890), który swój urząd piastował w latach 1845-1850, a jego dREW-

Na trasach linii Tramwajów Śląskich S.A. nie brakuje atrakcji – ciekawych miejsc i pamiątek historycznych, zabytkowych obiektów architektury miejskiej, przemysłowej czy sakralnej, a także pomników upamiętniających osoby i wydarzenia, które w sposób szczególnie zapisały się w dziejach naszego regionu. Przedstawiamy je w tym cyklu.

nianą zabudowę mieszkalno-gospodarczą można oglądać na terenie Górnośląskiego Parku Etnograficznego w Chorzowie.

Otrzymanie praw miejskich przyczyniło się niewątpliwie do rozwoju urbanistycznego, komunikacyjnego i przemysłowego miasta. W tym odcinku „Przystanku historia” chcemy zaprezentować ulicę Warszawską, która swoje powstanie i dzisiejszy wygląd zawdzięcza właśnie tym gwałtownym, XIX-wiecznym przemianom.

Nasz spacer ulicą Warszawską proponujemy rozpocząć od jej połączenia z Rynkiem, gdzie obok budynku Teatru Śląskiego im. Stanisława Wyspiańskiego zlokalizowany jest przystanek tramwajowy. Wśród licznych interesujących budynków kilka zasługuje na szczególną uwagę. Pierwszym

obiektem jest monumentalny gmach dawnego Banku Spółek Zarobkowych (ul. Warszawska 7), wzniesiony w stylu neoklasycystycznym w 1911 r. według projektu J. Habischa, rozbudowany w 1923 r. przez Henryka Gamba. Warto wspomnieć, że w budynku tym w latach 1927-1937 działała rozgłośnia Polskiego Radia.

Idąc dalej, po przeciwnej stronie (ul. Warszawska 14) zobaczymy budynek dawnego Państwowego Banku Rolnego z 1938 r., wzniesiony według pro-

Kościół Mariacki przy pl. ks. Emila Szramka.

Gmach budynku NBP na rogu ulic Warszawskiej i Bankowej.

Detal jednej z kamienic.

jektu inż. Mariana Lalewicza, w stylu modernizmu i funkcjonalizmu. Obecnie mieści się w nim Biblioteka Śląskiego Uniwersytetu Medycznego. Obok gmachu znajduje się obelisk upamiętniający tragiczną śmierć polskiego lekarza dr. Andrzeja Mielęckiego, zamordowanego przez bojówkarzy niemieckich 17 sierpnia 1920 r. Tuż obok, na rogu ulic Warszawskiej i Szkolnej, wznosi się katedra kościoła ewangelicko-augsburskiego pw. Zmartwychwstania Pańskiego. Kościół zbudowany został w latach 1856–1858 w stylu neoromańskim, zwanym okrągło-lukowym, z kamienia ciosanego. Autorem projektu był Ricardo Lucae (ówczesny dyrektor Królewskiej Akademii Budownictwa w Berlinie). We wnętrzu świątyni na uwagę zasługują witraże w prezbiterium, przedstawiające sceny biblijne z Nowego i Starego Testamentu. Ponadto podziwiać można ciekawą, zabytkową ambonę z płaskorzeźbionymi przedstawieniami Chrystusa i czterech ewangelistów z ich symbolami. Centralnie w prezbiterium ustawiony jest drewniany ołtarz tryptykowy, wykonany w 1949 r. przez artystę rzeźbiarza z Wisły Artura Cieciałę.

Gmach biblioteki Śląskiego Uniwersytetu Medycznego, ul. Warszawska 14.

Za kościołem, na rogu ul. Bankowej i Warszawskiej, mieści się nowoczesna siedziba Narodowego Banku Polskiego. Budynek z 2005 r. nawiązuje do śląskich tradycji budowlanych. Po przeciwnej stronie ulicy, przy skwerze im. ks. Emila Szramka, znajduje się monumentalna, neogotycka bryła katolickiego kościoła pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny, zwanego „kościółem Mariackim”. Świątynię wzniesiono w latach 1862–1870 według projektu Alexisa Langerera. Główna bryła kościoła wykonana jest z ciosów dolomitu śląskiego, na planie krzyża łacińskiego, z nawą główną, krótkim transeptem i wielobocznym prezbiterium, do którego przylega zakrystia. Wieża kościelna wznosi się na wysokość 71 metrów. We wnętrzu nie zachował się ołtarz główny, a do naszych czasów przetrwał jedynie obraz Matki Bożej Niepokalanie Poczętej (przechowywany w domu parafialnym). Na uwagę w wystroju kościoła zasługują witraże wykonane przez prof. Adama Bunscha, przedstawiające symbole cnót chrześcijańskich (prawa strona) oraz grzechu (lewa strona).

Na ulicy Warszawskiej na uwagę zasługuje wiele kamienic mieszczańskich. Trudno nie zatrzymać się przy zabytkowej kamienicy mieszkalno-handlowej przy nr 1 z 1874 r., wzniesionej według projektu Paula Jackischa, w stylu eklektycznym z elementami neorenesansu. Pięknie prezentuje się kamienica z 1890 r. przy nr 5, zbudowana w stylu eklektycznym według projektu Arthura Hauslera. Na parterze budynku działa słynna „Kawiarnia Kryształowa”. Na uwagę zasługują też niewątpliwie: kamienica przy nr 10 z 1868 r. czy kamienica przy nr 15 wybudowana w 1893 r. Ciekawym przykładem zabudowy mieszczańskiej Katowic i ul. Warszawskiej jest również kamienica przy nr 45 z 1857 r., wzniesiona w stylu neorenesansowym, przebudowana w 1929 r. W okresie międzywojennym swoją siedzibę miało tu katowickie starostwo.

Tekst i zdjęcia: Adam Lapski
Przewodnik turystyczny

W następnym numerze zaprezentujemy historię i najciekawsze obiekty przy ul. 1 Maja w Katowicach.

Budynek banku, dawna siedziba Radia Katowice, Warszawska 7.

Katedra ewangelicko-augsburska pw. Zmartwychwstania Pańskiego.

Fot. Daniel Janeczko

Kandydaci przed testem praktycznym.

Motorniczy największą wartością firmy

Tramwaje Śląskie S.A. organizują konkurs na najlepszego motorniczego. W Aglomeracji Śląsko - Zagłębiowskiej odbywa się on po raz pierwszy i zapewne nie ostatni. Po kilku etapach wewnętrznych przychodzi czas na głosowanie pasażerów.

- Dzięki temu konkursowi nasi motorniczowie doskonalą swoje umiejętności zawodowe, a także podnoszą swoje kwalifikacje w prowadzeniu tramwaju. Kształtują również nawyki poprawiające bezpieczeństwo jazdy jak i zapewniające najwyższą jakość świadczonych usług - mówi rzecznik Tramwajów Śląskich S.A. Andrzej Zowada.

Konkurs rozpoczął się 3 lipca 2014 roku, a zgłosiło się do niego 25 motornicznych. Pierwszym z czterech etapów był test kwalifikacyjny z zakresu przepisów o ruchu drogowym. Test składał się z 44 pytań, z czego 24 dotyczyły ogólnej wiedzy z przepisów o ruchu drogowym, a 20 obejmowało wiedzę specjalistyczną. Co ważne, do udziału w zmaganiach dopuszczone zostały tylko te oso-

by, które spełniały warunki zgodne z regulaminem konkursu, m.in. bezwypadkowa jazda i brak negatywnych ocen zarówno kontrolerów KZK GOP, jak i kontrolerów ruchu Tramwajów Śląskich. Najwięcej chętnych zgłosiło się z Rejonu nr 1 w Będzinie oraz Rejonu nr 2 w Katowicach. Po każdym etapie eliminacji konkursu topniało grono kandydatów do ostatecznego sukcesu. Drugi etap, do którego zakwalifikowało się 20 motornicznych, polegał na obserwacji przez niezależnych obserwatorów, którzy oceniali m.in. punktualność, kompletność umundurowania, zachowanie za pulpitem oraz w kontakcie z pasażerami, a także przestrzeganie wewnętrznego regulaminu firmy. W tym etapie również odbył się

test wiedzy zawodowej. Po tej części konkursu w rywalizacji zostało już tylko 12 motornicznych. III etap był dla motornicznych sprawdzianem umiejętności praktycznych, w kilku konkurencjach technicznych i zręcznościowych. Wśród konkurencji znalazły się m.in. łączenie wagonów na czas, przygotowanie wagonu do ruchu, dojazd do wyznaczonego punktu, czy jazda z naczyniem wypełnionym wodą tak, by nie uronić ani kropli. Zmagania praktyczne wyłoniły najlepszą ósemkę, która swoje umiejętności zaprezentowała podczas Dnia Otwartego Zajezdni w Katowicach Zawodziu.

Wyłoniona grupa finałowa będzie teraz oceniana przez Państwa. Ostatnim etapem konkursu jest plebiscyt na najlepszego motorniczego, który potrwa od 1 października do 16 listopada. Tym razem to pasażerowie będą oceniać motornicznych, by spośród ośmiu finalistów wybrać jednego - najlepszego motorniczego Tramwajów Śląskich S.A. w 2014 roku. Sylwetki kandydatów i szczegółowe informacje dotyczące plebiscytu i sposobu głosowania pojawią się już wkrótce na stronie internetowej Spółki: www.tram-silesia.pl. Już dziś zachęcamy Państwa do głosowania.

Mateusz Wieczorek

Warto zamówić reklamę

SILESIA
TRAMNEWS

Sprawdź!
tel. 32 2413 374

Dawnych samochodów czar

Sosnowieckie Spotkania Starych Samochodów to jedna z największych imprez tego typu w Polsce. Piąta edycja organizowanego przez Urząd Miasta w Sosnowcu zlotu rozpocznie się w niedzielę, 28 września, o godz. 9:00 na Stadionie Ludowym przy ul. Kresowej. Na zwiedzających będzie czekało ponad 300 zabytkowych pojazdów, m.in. wóz pomiarowy Tramwajów Śląskich S.A. z 1990 roku.

Tabor techniczny Tramwajów Śląskich będzie reprezentować Robur LD2002A z napędem 4x4. W aucie zamontowano aparaturę kontrolno-pomiarową, która służy do lokalizacji uszkodzonych kabli trakcyjnych. Wśród motoryzacyjnych atrakcji nie zabraknie Jelcza RTO 043, czyli popularnego „Ogórka”, Jelcza M11 z sosnowieckiego Przedsiębiorstwa Komunikacji Miejskiej czy ponad 100-letniego rowera Adler. Niebywałą gratką w tej edycji będzie pokaz lotu helikoptrem oraz bieg z Oldtimerem, czyli pchanie małucha na dystansie 15 km!

O godz. 11:30 stare pojazdy wezmą udział w wielkiej paradzie ulicami Sosnowca. W samo południe impreza przeniesie się na parking Fashion House przy ul. Orłąt Lwowskich 138. Odbędą się tu m.in. wybory Miss Zlotu, a gościem specjalnym będzie Sobiesław Zasada. Natomiast w Hotelu „Okrągłak” przy ul. Narutowicza 59 od godziny 16:30 do północy trwać będzie wielka zabawa tańeczna w rytmie rock and rolla.

PROGRAM ZLOTU

9:00 - 11:30 - STADION LUDOWY (ul. Kresowa 1)

- 9:00 - rozpoczęcie zlotu (rejestracja uczestników od 8:30)
- akademia kultury technicznej i bezpieczeństwa ruchu drogowego
- konkursy dla uczestników i publiczności
- mini giełda Staroci
- test Stewarda, alkogogle
- pokaz lotniczy Helikopter (godz. 10:00)
- bieg z Oldtimerem (godz. 10:30)
- poświęcenie pojazdów (godz. 11:00)

11:30 - 12:00 - „Muzeum Techniki (na kołach)” - PARADA ULICAMI MIASTA

12:00 - 16:00 - FASHION HOUSE SOSNOWIEC (ul. Orłąt Lwowskich 138)

- akademia kultury technicznej i bezpieczeństwa ruchu drogowego
- wybory MISS ZLOTU
- gość specjalny: Sobiesław Zasada
- konfrontacja KLASYKI vs TUNING
- pokazy AutoDetailing-u i regeneracji części
- specjalnie dla pań Strefa Piękna i Strefa Meta-morfozy (porady specjalistów)
- konkursy dla uczestników i publiczności
- symulator dachowania, alkogogle
- pokazy tańca rock and roll
- dla najmłodszych: ZłomekArt - malowanie wraków samochodów i Sznupiek, maskotka sosnowieckiej policji

PONADTO:

- ambulans do poboru krwi RCKiK
- 15:30 - wręczenie nagród dla uczestników
- 16:00 - zakończenie zlotu, wspólny klakson

Gwiazdy w niezależnej realizacji młodych śląskich filmowców „Dzień wstaje. Ja upadam”

Czy można dziś zrobić dobry film, z udziałem znanych aktorów bez dużego kapitału? Grupa młodych ludzi z katowickiej „filmówki” postanowiła udowodnić, że chce to znaczyć i stworzyła film fabularny, który już zdobył rekomendację jednego z najwybitniejszych polskich reżyserów – Krzysztofa Zanussiego. Młodzi filmowcy znaleźli także sponsorów projektu.

Młody reżyser nie stresował się, że ma na planie cenionego polskiego aktora. – Dla mnie Jan Peszek oprócz tego, że jest genialnym aktorem, jest po prostu świetnym człowiekiem. Bardzo szybko znaleźliśmy nić porozumienia na temat jego roli, a także wizji całego filmu. To profesjonalista w każdym calu – opowiada Michał Friedrich.

demie groźnej choroby, ulice miast opustoszały, panuje kwarantanna. Miejscem, w którym można znaleźć spokój i ukojenie jest nietknięta skutkami epidemii wieś, Chraszczew. Wadim, były policjant, który po śmierci rodziny wpada w alkoholizm, dostaje zadanie rozwiązania zagadki samobójstwa w Chraszczewie. Zobojeźniały funkcjonariusz nie spodziewa się, że wyjaśniając z pozoru błahą sprawę, rozdrapie krwawiącą ranę wioski. Aby film mógł dotrzeć do szerokiego grona odbiorców zdecydowano się zrealizować go w angielskiej wersji językowej. Środki na realizację udało się pozyskać m.in. poprzez internetową platformę finansowania społecznościowego – crowdfundingu. Planowana prapremiera filmu „Dzień wstaje. Ja upadam.” ma odbyć się pod koniec października bieżącego roku. Honorowy Patronat nad przedsięwzięciem objął Prezydent Miasta Chorzów. Krzysztof Zanussi, w swej oficjalnej rekomendacji, uznał projekt za wielce obiecujący.

Pomysł na film urodził się w głowie Michała Friedricha, studenta Wydziału Radia i Telewizji w Katowicach. To on stworzył scenariusz filmu „Dzień wstaje. Ja upadam” i zaraził swoją wizją inne osoby. Uznanie dla scenariusza wyraził nawet Krzysztof Zanussi, który wsparł film swoją rekomendacją. Siła historii Michała Friedricha była na tyle duża, że udało mu się zaangażować kultowych polskich aktorów - Jana Peszka i Piotra Cyrwusa, którzy wystąpili w filmie non profit. „Dzień wstaje. Ja upadam” powstał przy minimalnym kapitale, uzyskanym dzięki pomocy prywatnych sponsorów, a także wsparciu Miasta Chorzów. Cała ekipa grafików, filmowców, aktorów, dziennikarzy pracowała non-profit.

- Akcja filmu rozgrywa się na Ukrainie, w roku 2025. Świat został zdziesiątkowany przez epi-

(kk)

Pasażerowie na plakatach

Komunikacja to nie tylko transport, ale również interakcje między ludźmi. Przypominać o tym będzie kolejna akcja KZK GOP, podczas której na citilightach można zobaczyć pasażerów na co dzień korzystających z komunikacji miejskiej.

We wrześniu przypada Europejski Tydzień Zrównoważonego Transportu, Dzień bez Samochodu oraz Dzień Kontrolera. Z tej okazji corocznie KZK GOP organizuje szereg działań promujących komunikację oraz przybliżających pasażerom trudny zawód kontrolera biletów. Po ubiegłorocznej akcji pokazującej kontrolerów przy ich codziennych, prywatnych zajęciach, w tym roku, w akcji udział wzięli pasażerowie.

Wiosną tego roku KZK GOP ogłosił konkurs, zachęcający pasażerów do przysyłania swoich zdjęć. Laureaci zostali bohaterami kolejnej kampanii wizerunkowej Związku. Do zabawy zaproszono wszystkich pasażerów, bez żadnych ograniczeń. Ostatecznie na konkurs wpłynęło prawie dwieście zgłoszeń. Spośród nich jury wyłoniło czterdzieści, których bohaterowie wzięli udział w kolejnej rundzie – castingu.

Na każdym z etapów konkursu komisja miała wyjątkowo trudny wybór. Po pierwszym etapie odbyły się trwające trzy dni zdjęcia próbne. Ostatecznie zdecydowano się na wyłonienie finalistów, którzy wzięli udział w profesjonalnej sesji zdjęciowej.

Rezultaty można oglądać m.in. na kilkudziesięciu citilightach w miastach aglomeracji. Znalazło się na nich piętnaście osób - od trzylatki do osób ponadsiedemdziesięcioletnich. W ramach akcji wydane zostały również kalendarze na przyszły rok, które jak co roku będzie można wygrać podczas organizowanych przez Związek konkursów.

Opracowano na podstawie materiałów prasowych KZK GOP

Blues ożywił leciwą "eNkę"

W sobotę 6 września zabytkowa "eNka" na linii nr 38 w Bytomiu rozbrzmiewała bluesem. Była to druga edycja "Blues Bany" czyli bluesowego muzykowania w wagonie tramwajowym na ulicy Piekarskiej.

W sobotnie popołudnie, w zabytkowym tramwaju kursującym ulicą Piekarską w Bytomiu odbyła się muzyczna impreza pt. "Blues Bana - Bytomski Tramwaj Bluesowy". Od godziny 13:00 do 18:30 wsiadając do tramwaju linii 38, każdy pasażer mógł posłuchać bluesa. Pomysłodawcami, a zarazem głównymi organizatorami "Blues Bany" są Krzysztof Wydro i Aleksandra Bubniak, którzy popularyzują w ten sposób bluesa na Śląsku.

W tym roku "Blues Bana" odbyła się już po raz drugi, ponownie gromadząc muzyków z całego Górnego Śląska. Ciekawostką i cechą charakterystyczną "Bytomskiego Tramwaju Bluesowego" jest to, że muzycy występujący w tramwaju zmieniają się co kurs, dzięki czemu słuchacze mają okazję posłuchać muzyki wykonywanej na różnych instrumentach, w różnej stylistyce i z różną dynamiką. Nie inaczej było i tym razem.

II edycja "Blues Bany", poza tramwajem, wielu ludzi przyciągnęła również do namiotu na przystanku Bytom Powstańców Śląskich. Nie tylko dlatego, że jest to końcowy przystanek linii nr 38, lecz również dlatego, że właśnie tu, pod namiotem muzycy mieli swoją bazę. Bluesmani nie byłiby sobą, gdyby również w tym miejscu nie grali ukochanej przez siebie muzyki, co również przyciągało kolejnych słuchaczy.

Przez ponad 5 godzin ulicę Piekarską i zabytkowy tramwaj odwiedziły setki słuchaczy - niektórzy przyjechali specjalnie na to wydarzenie, inni do "Blues Bany" trafili całkiem przypadkowo. Wszyscy zgodnie podkreślali jednak, że to świetny pomysł, który ożywia miasto, a organizatorzy - zarówno Krzysztof

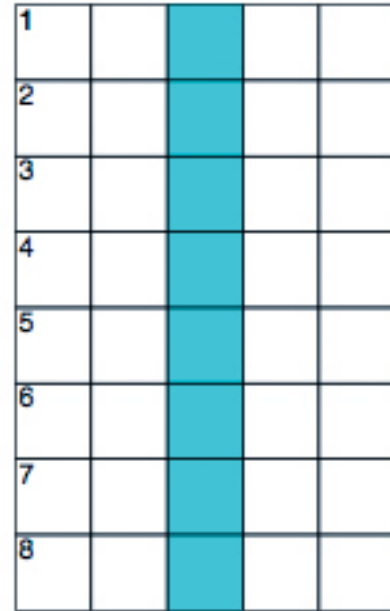
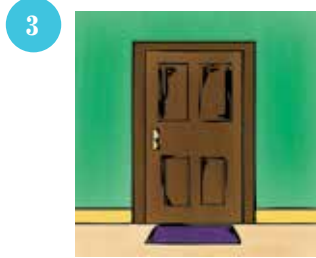
Wydro, jak i Tramwaje Śląskie - już zapowiadają, że w przyszłym roku "Bytomski Tramwaj Bluesowy" wróci na ulicę Piekarską.

Mateusz Wieczorek

Logogryf dla dzieci

Litery w kolorowej kolumnie utworzą rozwiązanie.

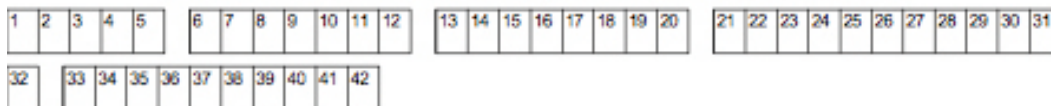
Wśród najmłodszych czytelników, którzy nadesłały prawidłowe rozwiązania do 15 października na adres wydawcy rozlosujemy maskotkę ufundowaną przez Tramwaje Śląskie S.A.

W tym miesiącu nagrodę wylosował Szymon Szkaradek z Bytomia. Gratulujemy!

Krzyżówka

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 42 utworzą rozwiązanie.

POZIOMO:

- 1) człowiek lub słoń.
- 6) lichej koń.
- 10) decyzja zarządu na piśmie.
- 11) epidemia, zaraza.
- 12) przyrząd kreślarszy.
- 13) schowek
- 14) odda ją znalazca.
- 15) wydatek.
- 18) przytoczone słowa poety.
- 19) rusałka wodna.
- 20) słomiana - gdy mąż na delegacji.
- 23) żeliwny - w formie.
- 24) młoda kadra.
- 27) w jajku.
- 28) folwarczny parobek.
- 29) marny grajek.
- 30) owoc tropikalny.
- 31) kawał ziemi z trawą.

PIONOWO:

- 2) samokształcenie.
- 3) szkoli się na motorniczą.
- 4) np. "Poznańskie Słowniki".
- 5) kawał, dowcip.
- 6) kinowe pomieszczenie.
- 7) rachunek w banku.
- 8) wylewanie łez.
- 9) protest.
- 15) złodziej siwków.
- 16) model imitujący działanie np. tramwaju.
- 17) ... Śląskie S.A. w Chorzowie.
- 21) marny stopień ucznia.
- 22) cienka gałązka.
- 24) lisia jama.
- 25) płynny metal.
- 26) oręż.

Wśród czytelników, którzy nadesłały prawidłowe rozwiązania do 15 października na adres wydawcy rozlosujemy nagrody w postaci biletu miesięcznego KZK GOP. W tym miesiącu bilet miesięczny wylosowała Maria Walencyk z Bobrownik. Gratulujemy!